

Sławomir Oleszek
Gdańsk, 2023

Wong Wah Sam

mistrz z krainy rzek i jezior

O życiu mistrza Wong Wah Sam'a (王華三) i jego kungfu dowiadujemy się z nielicznych informacji pochodzących ze środowiska „Kulo Pin Sun Wing Chun” (古勞偏身詠春拳). Wynika z nich, że kiedy mieszkający w Foshan aptekarz Leung Jan osiągnął wiek emerytalny, postanowił wrócić w rodzinne strony Dong Bian Fang (东便坊). O rejonie tym, wśród aktorów XIX-wiecznej Opery Kantońskiej mawiano, że to „kraina rzek i jezior”, w której można się zagubić przed pościgami wojsk i szpiegów Qing. Stamtąd wywodzili się wybitni mistrzowie sztuki operowej i kungfu, jak Wong Wah Bo.

Leung Jan kończąc zawodowy etap swojego życia, przekazał rodzinną klinikę Wing Sang Tong (榮生堂) właścicielowi sąsiadującego kantoru walutowego Chan Wah Shun'owi (陳華順) i wyruszył do Gulao (Kulo) gdzie zamierzał spędzić resztę życia. Historia „Pin Sun Wing Chun” zaczyna swój bieg od osiedlenia się rodziny Leung w tym nowym miejscu i rozpoczęcia treningów bokserskich, które nie uszły uwadze ciekawskich mieszkańców. Tam też jego uczniem zapragnął zostać 23-letni Wong Wah Sam (domniemany okres jego życia to lata 1862-1944 lub 1945 w zależności od różnicy dat liczonych według kalendarza księżycowego lub gregoriańskiego).

Wong Wah Sam (zwany też Hua San Gong) pochodził z wioski Long Jing (龙井) i był trzecim z czworga braci. Pierwsze starania o naukę Wing Chun nie powiodły się, gdyż nie zrobił dobrego wrażenia. Był niski i cherlawy, a jego mizerna postura przy wadze 40 kg nie wzbudzała respektu. Odmowa przyjęcia na ucznia nie zniechęciła go jednak, ponieważ był silnie umotywowany do nauki i treningów. Wieczorami podchodził pod dom Leung Jan'a, aby z ukrycia obserwować zajęcia i zapamiętać ćwiczenia. Powtarzał je potem w lesie wykorzystując za manekin pieńek drzewa „Longan” (龍眼木), zwanego też „Gui Yuanshu” (桂元樹), które było cenione w rzeźbiarstwie.

Któregoś ranka Leung Jan przechadzał się po okolicy i zauważył Wong Wah Sam'a, jak wykonuje znane mu ruchy Wing Chun i choć widok go zaskoczył, odniósł dobre wrażenie i po jakimś czasie zgodził się go nauczać.

Początkowo Wong Wah Sam poznawał frontalny boks Wing Chun zwany „Zheng Shen”

Wong Wah Sam. Rekonstrukcja wizerunku

(正身拳), który był praktykowany w Foshan. Walka polegała na błyskawicznych atakach czołowych wynikających z treningu ustalonych form oraz lepkich rąk i nóg. Nie mając dobrego oparcia w stabilnej postawie i sile fizycznej przegrywał sparringi z innymi uczniami Leung Jan'a, jak Fei Zhi Zhao, (肥仔照) i Yi Ying (易英). Widząc to, Leung Jan zaczął poważnie analizować zagadnienie. W konsekwencji zastąpił „Zheng Shen” korzystniejszą taktyką walki „Pin Sun”, polegającą na bocznym ustawieniu ciała względem przeciwnika i z tej pozycji atakowania. Dla lepszej orientacji bokserów, pozostawił w strukturze teorię linii centralnej oraz środkowej, podejście nogami równoległymi do przeciwnika, okrężną pracę stóp, poruszanie się z użyciem śródstopia i rotacje. Zachował też jako integralną część systemu praktykę Qigong, dzięki której końcowy efekt technik wywołuje skutek eksplozywny.

Po śmierci Leung Jan'a, Wong Wah Sam zdecydował się nauczać „Pin Sun Wing Chun” w rodzinie, aby metoda ta nie uległa zapomnieniu. Wkrótce potem przyjął oficjalnych uczniów i w tym gronie znaleźli się Lam Bak Chung, „Dai Wong” Gong, Wu Chu i Lo Man Kue, a później kolejnych. W 1938 roku został poproszony o nauczanie 17-letniego Fung Chun'a (馮朝振), który potem po zakończeniu II Wojny Światowej i działań na Pacyfiku udał się do Guangzhou i tam przez 6 lat popularyzował „Pin Sun Wing Chun”, a następnie przez ponad 33 lata prowadził treningi w Hong Kong'u, gdzie przyjaźnił się z Yip Man'em aż do jego śmierci w 1972 roku.

Wong Wah Sam przeżył 82 lata. Jego działalność pozwoliła na przetrwanie „Pin Sun Wing Chun” do czasów nam współczesnych. Dzięki temu wiemy, że Wielki Mistrz Leung Jan po opuszczeniu Foshan nadal przetwarzał Wing Chun (Ving Tsun) doprowadzając do powstania i rozpropagowania zupełnie nowych koncepcji.

